

ZBORNIK RADOVA
CONFERENCE PROCEEDINGS

MATRIB 2000

HOTEL ADRIA, VELA LUKA
OTOK / ISLAND KORČULA, HRVATSKA
21.-24. LIPNJA / JUNE 2000.

ORGANIZATORI / ORGANIZED BY:

HRVATSKO DRUŠTVO ZA MATERIJALE I TRIBOLOGIJU
CROATIAN SOCIETY FOR MATERIALS AND TRIBOLOGY

STUDIO D'INGEGNERIA – CIVITANOVA MARCHE, ITALIA

SPONZORI / SPONSORS:

INA INDUSTRIJA NAFTE – ZAGREB
IDEF – ZAGREB

IZDAVAČ / PUBLISHER:

Hrvatsko društvo za materijale i tribologiju
Croatian Society for Materials and Tribology
c/o FSB, Ivana Lučića 5, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 61 68 389; fax.: +385 1 61 57 126
email: hdmt@fsb.hr, <http://www.fsb.hr/hdmt>

UREĐNIK / EDITOR:

Krešimir Grilec

GRAFIČKO OBLIKOVANJE OVITKA / COVER DESIGN: Andrej Filetin

CIP – Kategorizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica

UDK 620.1 (063)
621.89 (063)

MATRIB (2000; Vela Luka)
Zbornik radova = Conference
proceedings / MATRIB 2000, Vela Luka,
Korčula, 21.-24. lipnja 2000. ; urednik
Krešimir Grilec. – Zagreb: Hrvatsko
društvo za materijale i tribologiju, 2000

Tekst usporedo na hrv. i engl. jeziku. –
Bibliografija iza svakog rada. – Summaries.

ISBN 953-96038-5-4

I. Ispitivanje materijala - - Zbornik II.
Tribologija - - Zbornik

400607076

Svi radovi su tiskani u izvornom obliku.
All papers are printed in their original form.

NAKLADA / ISSUE:

150

TISAK / PRINT:

Tiskara INA d.d. NAFTAPLIN

ORGANIZATOR / ORGANIZED BY: Hrvatsko društvo za materijale i tribologiju
Croatian Society for Materials and Tribology
c/o FSB, Ivana Lučića 5, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 61 68 389; fax.: +385 1 61 57 126
email: hdmt@fsb.hr, <http://www.fsb.hr/hdmt>

Studio D'ingegneria – Civitanova Marche, Italia

SPONZORI / SPONSORS: INA – Industrija nafte / Oil industry inc. Zagreb
IDEF, Zagreb

ORGANIZACIJSKI ODBOR / ORGANIZING COMMITTEE:

Vinko Ivušić (Zagreb, HR) – predsjednik / president
Tamara Aleksandrov (Zagreb, HR)
Srećko Brkić (Zagreb, HR)
Krešimir Grilec (Zagreb, HR)
Dario Karlovčan (Zagreb, HR)
Gjoko Marić (Zagreb, HR)
Davor Novak (Zagreb, HR)
Želimir Oršanić (Zagreb, HR)
Dinko Prižmić (Vela Luka, HR)
Denis Prusac (Zagreb, HR)
Zdravko Schauperl (Zagreb, HR)
Tanja Tomić (Zagreb, HR)
Slobodan Žanetić (Split, HR)
Ivo Žuvela (Dubrovnik, HR)

PROGRAMSKI ODBOR / PROGRAMME COMMITTEE:

Vinko Ivušić (Zagreb, HR) – predsjednik / president
Ivo Čala (Zagreb, HR)
Tomislav Filetin (Zagreb, HR)
Mladen Franz (Zagreb, HR)
Janez Indof (Zagreb, HR)
Ivan Juraga (Zagreb, HR)
Franjo Kovačiček (Zagreb, HR)
Slobodan Kralj (Zagreb, HR)
Dragomir Krumes (Sl. Brod, HR)
Ivo Legiša (Zagreb, HR)
Davorin Matanović (Zagreb, HR)
Ljiljana Pedišić (Zagreb, HR)
Petar Rakamarić (Zagreb, HR)
Massimo Rogante (I)
Mladen Stupnišek (Zagreb, HR)
Nikola Šakić (Zagreb, HR)
Đurđica Španiček (Zagreb, HR)
Tomo Udiljak (Zagreb, HR)

SADRŽAJ

D. Babić, G. Marošević.....	1
Ispitivanje kvalitete transportne kutije od valovitog kartona gnječenjem	
D. Barilar, D. Stanić.....	7
Vrste oštećenja na cijevima generatora pare i načini ispitivanja primjenom metode vrtložnih struja	
Z. Bartuškova, I. Štepanek.....	15
Changing of mechanical properties and behaviour systems of thin film – substrate in corrosive environment with increasing temperatures	
Z. Bartuškova, I. Štepanek, J. Hana.....	23
Method of combined stress of systems thin film – substrate in aggressive environment	
F. Bertović, N. Despot.....	31
Obnavljanje dotrajalih naftovoda primjenom metode uvlačenja u čeličnu cijev polietilenske cijevi visoke gustoće	
Z. Bolanča, A. Hladnik.....	37
Utjecaj duljine lanca n-alifatskih alkohola na hidrofilnost anodiziranog aluminija	
S. Brkić.....	43
Analiza trošenja alata za tabletiranje s prijedlozima za produženje životnog vijeka istih	
F. Cajner.....	49
Poboljšanje svojstava brzoreznog čelika dubokim hlađenjem	
Š. Cerjan-Stefanović, A. Rastovčan-Mioč, L. Ćurković, F. Unkić, B. Mioč.....	59
Praćenje elucije elektropećne troske ionskom kromatografijom	
D. Ciglar, T. Udiljak, Z. Schauperl.....	65
Intenzitet spaljivanja brušene površine obratka	
P. Čosić.....	73
Diagnosis system for the elimination the observed faults during deep drawing	
N. Despot, Z. Mrčela.....	79
Ispitivanje tvrdoće zavarenih spojeva odžarenih mjenjanjem temperature i vremena odžarivanja	
G. Fajdiga, S. Glodež, J. Flašker.....	87
The influence of different parameters on pitting phenomena of gear teeth flanks	
J. Grum.....	95
Influences of sulphur and lead on cutting tool wear process at machining free cutting steels	
I. Hrgović.....	107
Utjecaj trenja na kontaktna naprezanja prevučenih tijela	
Š. Husić.....	113
Utjecaj debljine epruvete na međuslojnu čvrstoću i oblike oštećivanja poliesterskih laminata	
M. Jakopčić, K. Grilec.....	121
Istraživanje otpornosti na adhejsko trošenje čelika za cijevi topničkih oružja	
M. Jakopčić, Z. Schauperl.....	129
Istraživanje otpornosti na trošenje toplinski obrađenih čelika za izradu dijclova topničkih oružja	

Z. Janović.....	137
New development in polymeric materials	
I. Juraga.....	143
Visokolegirani korozijijski postojani čelici - svojstva, trendovi razvoja i osvrt na njihovu zavarljivost	
D. Kirša, D. Jeličić, M. Tudja, N. Doko Maltar.....	149
Osiguranje kvalitete brtvenih materijala u distribuciji voda za primjenu u farmaceutskoj industriji	
Ž. Koboević, I. Jelić, J. Šundrica.....	155
Ferografija - potpora održavanju strojeva na osnovu stanja	
S. Kralj, Z. Kožuh, B. Bauer, K. Prlić.....	165
Utjecajni čimbenici pri laserskom zavarivanju	
I. Legiša.....	175
Maziva na početku trećeg tisućljeća	
G. Marić, D. Zelenić, T. Ćaleta.....	181
Praćenje stanja reduktora tramvaja tip 901 analizom ulja	
D. Markučić, J. Stepanić, V. Krstelj.....	187
Karakterizacija materijala pomoću ultrazvuka	
D. Matanović.....	191
Fatigue impact on coiled tubing properties	
T. Matusinović, D. Markučić, J. Šipušić.....	197
Mehanička i nerazorna ispitivanja cementnih materijala	
P. Mikula, P. Lukaš, M. Vrana, V. Wagner.....	205
High resolution strain scanning by neutron diffraction	
M. Milković, J. Šundrica, I. Žuvela.....	211
Novi tehnološki postupak u proizvodnji elektrokontaktnog materijala iz volfram-srebra	
A. Mišković.....	217
Ocjena kvalitete sredstava za hlađenje, ispiranje i podmazivanje pri visokoučinskom brušenju	
T. Mrčela.....	223
Utjecaj niskih temperatura na gubitke snage u fazi pokretanja radijalnog kliznog ležaja	
V. Mudronja.....	229
Doprinos normi ISO 9000 svjetskom pokretu za kvalitetu	
R. Nemec, I. Štepanek.....	235
Graph dependence measure information on size load at statical indentation tests	
R. Nemec, I. Štepanek.....	241
Nanoindentation metering in microlocation different substrate before and after application ionic bombard	
P. Rakamarić, M. Opalić.....	249
Eksperimentalno istraživanje oštećenja endoproteze zgloba kuka	
Lj. Pedišić, S. Bielen.....	255
Utjecaj aditiva na svojstva ulja za zupčaste prijenosnike	
A. Pintarić, F. Jović, B. Kovačić.....	267
Ocenjivanje recikličnosti proizvoda	
A. Preloščan, M. Preloščan, F. Unkić.....	273
Razvoj čelika s granicom razvlačenja iznad 700 N/mm^2	

M. Prelošćan, R. Križanić, A. Prelošćan.....	277
Utjecaj termomehaničke obrade na fazni sustav mikrolegiranog čelika	
V. Prosenc, M. Kisin.....	283
Utjecaj nanosa lema na osobine uložaka za električne osigurače	
D. Pulić, V. Tkalčević.....	289
Pouzdanost elemenata sastavljenih iz više slojeva različitih materijala	
A. Rastovčan-Mioč, Š. Cerjan-Stefanović, F. Unkić, B. Mioč, L. Ćurković.....	297
Utjecaj kisele kiše na sadržaj Na^+ , K^+ , Ca^{+2} i Mg^{+2} u eluatima elektropećne troske	
M. Rogante.....	301
Residual stresses determination by neutron diffraction in Al alloy extruded samples submitted to quenching rate gradients	
B. Runje, Z. Schauperl, S. Mahović.....	311
Određivanje porijekla pladnja za vino i vodu	
B. Staniša, K. Grilec.....	319
Istraživanje učinkovitosti raznih površinskih zaštita rotorskih lopatica parnih turbina od erozije	
I. Štepanek.....	327
Correlation between deposition parameters and method for evaluation properties and behaviour system of thin film - substrate	
I. Štepanek.....	335
Method for complex evaluation of properties and behaviour systems of thin film – substrate	
I. Štepanek, R. Nemeć, Z. Bartuškova.....	343
Complex analysis properties and behaviour systems of thin film – substrate with respect practice application of systems	
Z. Šutić, A. Pavić.....	351
Značaj integriteta obrađene površine kod izrade komponenti plinskih turbina	
M. Tudja, D. Kirša, K. Tomić.....	357
Primjena SEM-metode u kontroli kvalitete čelika 316 L	
D. Tvrtković, N. Abramović.....	363
Odabir sustava obnove antikorozivne zaštite čeličnog tlačnog cjevovoda HE "Gojak"	
F. Unkić, T. Matković, P. Matković.....	371
Mikrostrukturne karakteristike odljevaka od niskolegiranog lijevanog željeza otpornog na toplinski zamor	
Z. Vidić, T. Stašić.....	377
Snižavanjem tlaka do smanjenja gubitaka u vodoopskrbnoj mreži grada Zagreba	
D. Živković, B. Anzulović, V. Grubišić.....	385
Utjecaj toplinskih kraterskih pukotina na dinamičku izdržljivost sučenih zavarenih spojeva iz AlMg4.5Mn	
B. Zafošnik, G. Fajdiga, J. Flašker.....	393
The effects of oil and roughness on optimal lubrication of gearbox	
D. Zupančić.....	399
New designation methods for materials	
J. Malina, Š. Grčić, M. Malina.....	407
Inhibitive efficiency of lubricant oils in steel corrosion	

Ž. Alar.....	413
Procjena mjerne nesigurnosti pri umjeravanju mehanizma opterećivanja kod kidalice	
T. Božić.....	421
Utjecaj toplinske obrade na kvalitetu kliznih ležajeva	
VI. Jaćovski, R. Manojlović.....	427
Čišćenje površine žice u procesu hladnog izvlačenja	
D. Karlovčan, G. Krklec, Z. Schauperl.....	433
Utvrđivanje mehanizma trošenja košuljica cilindra motokompresora	
R. Manojlović, VI. Jaćovski, Ve. Jaćovski.....	439
Karakterizacija osno orientiranih struktura	
G. Marić, D. Prusac.....	445
Utvrđivanje uzroka loma hidrauličkog čekića	
K. Nahal.....	453
Biorazgradljive mazive masti i njihova primjena na željeznici	
D. Rajhenbah.....	461
Ispitivanje korozije bakrenih cijevi kondenzatora u sistemu za rashladnu vodu	
V. Rede, S. Švaić.....	467
Analiza uzroka pucanja termostatskog elementa	
N. Repčić.....	473
Konstrukcijske i tribološke analize kotrljajnih ležajeva	
N. Šakić, D. Zelenić.....	479
Statističke osnove ferografske analize ulja	